

Nederlandse Mededingingsautoriteit

BESLUIT

Nummer 102450 / 28.BT253

Betreft zaak: Richtsnoeren NMa informatieverstrekking energieleveranciers aan consumenten

De Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit;
gelet op de artikelen 5, eerste, tweede en zesde lid, 77h, eerste lid, 77i, eerste lid, aanhef en onder b, en 95m, tweede tot en met vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998, de artikelen 52b, tweede tot en met vierde lid, 60, tweede lid, 60ac, eerste lid, 60ad, eerste lid, aanhef en onder b, van de Gaswet en artikel 4:81, eerste lid, van de Algemene Wet Bestuursrecht,

besluit:

Eerste Afdeling – Algemeen

Artikel 1 Algemeen

In deze richtsnoeren wordt verstaan onder:

1. Raad: de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit als bedoeld in artikel 1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Elektriciteitswet 1998 en in artikel 1, eerste lid, aanhef en onder r, van de Gaswet;
2. leverancier: een houder van een vergunning als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 of in artikel 43, eerste lid, van de Gaswet;
3. consument: een afnemer als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 of in artikel 43, eerste lid, van de Gaswet, zijnde een natuurlijke persoon die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf;
4. overeenkomst: een overeenkomst tussen een leverancier en een consument voor de levering van elektriciteit of gas;
5. transportkosten: de kosten die de consument aan de netbeheerder is verschuldigd voor het transport van elektriciteit of gas naar de consument;
6. gemiddelde hoogte van kosten: de hoogte van kosten die een in Nederland gevestigde consument bij normaal verbruik gemiddeld voor een bepaald product of een bepaalde dienst verschuldigd zal zijn.

Tweede afdeling – Informatieverplichtingen

Artikel 2 Informatie over de tarieven

1. Onder “transparante informatie over de geldende tarieven” als bedoeld in artikel 95m, derde lid, van de Elektriciteitswet 1998 respectievelijk artikel 52b, derde lid, van de Gaswet verstaat de Raad informatie die duidelijk, volledig, ondubbelzinnig en juist is en waardoor inzichtelijk is welke leveringsprijzen, belastingen, transportkosten, toeslagen en overige bijkomende kosten de consument moet voldoen indien hij een overeenkomst sluit met de leverancier.
2. Het inzichtelijk zijn houdt volgens de Raad in dat de leverancier in elke tot de consument gerichte publicatie van een tarief *ten minste* vermeldt:
  - a. het totale tarief per kWh of m³, inclusief alle belastingen en – bij de levering van gas – de gasregio toeslag, eventueel in verschillende kostenelementen uitgesplitst, die geldt bij een jaarlijks verbruik tot 10.000 kWh elektriciteit en 5.000 m³ gas;
  - b. de verbruiksgrenzen waarbinnen het vermelde totale tarief geldt, indien de leverancier binnen de onder a genoemde verbruiksgrenzen meerdere verbruiksafhankelijke leveringsprijzen hanteert;
  - c. het vastrecht levering, inclusief BTW;
  - d. welke overige bijkomende kosten de consument aan de leverancier verschuldigd zal zijn wanneer hij op basis van de gesloten overeenkomst elektriciteit of gas afneemt en de hoogte van die kosten inclusief alle belastingen;
  - e. de op het moment van publicatie bekende (gemiddelde) hoogte van de transportkosten, dan wel het percentuele aandeel van die kosten in de totale elektriciteits- of gasrekening, dan wel de hoogte van de transportkosten bij een ter illustratie gekozen netbeheerder, inclusief alle belastingen en
  - f. welke overige bijkomende kosten de consument aan anderen dan de leverancier verschuldigd zal zijn wanneer hij op basis van de gesloten overeenkomst elektriciteit of gas afneemt en de op het moment van publicatie bekende (gemiddelde) hoogte van die kosten, dan wel het percentuele aandeel van die kosten in de totale elektriciteits- of gasrekening, dan wel de hoogte van die bijkomende kosten bij ter illustratie gekozen derden.
3. De verplichting van artikel 95m, derde lid, van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 52b, derde lid, van de Gaswet om er voor te zorgen dat consumenten “te allen tijde” transparante informatie over geldende tarieven en voorwaarden kunnen verkrijgen, houdt naar het oordeel van de Raad in dat de leverancier het actuele aanbod van de door hem gehanteerde tarieven voor de levering van elektriciteit of gas permanent en gemakkelijk toegankelijk houdt en dat hij op verzoek aan de consument – desgewenst schriftelijke – informatie verschaft over de exacte hoogte van alle door de leverancier zelf op basis van de overeenkomst in rekening gebrachte kosten.

Artikel 3 Informatie over de voorwaarden

1. Onder “transparante informatie over de geldende voorwaarden” als bedoeld in artikel 95m, derde lid, van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 52b, derde lid, van de Gaswet verstaat de Raad informatie die duidelijk, volledig, ondubbelzinnig en juist is. Dit houdt naar het oordeel van de Raad in dat de leverancier in elke tot de consument gerichte informatieverstrekking over de voorwaarden ten minste de essentiële voorwaarden van de overeenkomst duidelijk – en niet slechts als onderdeel van de algemene voorwaarden – vermeldt. Essentiële voorwaarden zijn naar het oordeel van de Raad:
  - a. de looptijd van de overeenkomst;
  - b. de voorwaarden waaronder de overeenkomst door de consument of de leverancier kan worden beëindigd, inclusief de hoogte van de opzegvergoeding die de consument mogelijk verschuldigd is indien hij de overeenkomst opzegt;
  - c. of – en zo ja, welke – mogelijkheden de leverancier heeft om de tarieven, de door hem in rekening gebrachte bijkomende kosten en de door hem gehanteerde voorwaarden gedurende de looptijd van de overeenkomst te wijzigen;
  - d. welke betalingsmogelijkheden de consument ter beschikking staan, met vermelding van de daaraan eventueel verbonden kosten;
  - e. overige bijzondere voorwaarden die de aangeboden overeenkomst kenmerkend onderscheiden;
  - f. indien op de overeenkomst algemene voorwaarden van toepassing zijn, dat dit het geval is en op welke wijze de consument van die voorwaarden kennis kan nemen.
2. De verplichting van artikel 95m, derde lid, van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 52b, derde lid, van de Gaswet om ervoor te zorgen dat consumenten “te allen tijde” over die voorwaarden transparante informatie kan verkrijgen, houdt volgens de Raad in dat een leverancier er voor zorgt dat consumenten op eenvoudige wijze over door hem gesloten of aangeboden overeenkomsten schriftelijke en downloadbare informatie kunnen verkrijgen.
3. De verplichting dat de voorwaarden zijn gesteld in duidelijke en begrijpelijke taal, als bedoeld in artikel 95m, tweede lid, tweede volzin, van de Elektriciteitswet 1998 respectievelijk artikel 52b, tweede lid, tweede volzin, van de Gaswet houdt volgens de Raad in dat de gehanteerde voorwaarden in ieder geval in het Nederlands zijn geformuleerd en bovendien zodanig zijn geformuleerd, dat een consument na kennisneming daarvan redelijkerwijs bekend kan worden geacht met de rechten en verplichtingen die daaruit voor hem en de leverancier voortvloeien.

Artikel 4 Informatie over de leverancier

De verplichting om ervoor te zorgen dat consumenten te allen tijde transparante informatie kunnen verkrijgen over de geldende tarieven en voorwaarden voor levering van elektriciteit en gas, als bedoeld in artikel 95m, derde lid, van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 52b, derde lid van de Gaswet, houdt naar het oordeel van de Raad in dat de leverancier ervoor zorgt dat consumenten zich te allen tijde op eenvoudige wijze op de hoogte kunnen stellen van de personalia van de leverancier, alsmede de contactgegevens die een effectieve communicatie met die leverancier mogelijk maken.

Artikel 5 Informatieverstrekking bij het sluiten van een overeenkomst

1. De verplichting dat de voorwaarden verbonden aan een overeenkomst “vooraf bekend” zijn, als bedoeld in artikel 95m, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 52b, tweede lid, van de Gaswet, houdt naar het oordeel van de Raad in dat de leverancier de in de vorige artikelen van deze richtsnoeren genoemde informatie aan een consument verstrekt *voordat* een overeenkomst wordt gesloten.
2. Deze verplichting en het in artikel 95m, vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 52b, vierde lid, van de Gaswet vervatte verbod om consumenten op zodanige wijze te benaderen dat onduidelijkheid bestaat over het feit dat een contract is afgesloten, de duur van het contract, de voorwaarden voor verlenging en beëindiging van het contract, het bestaan van een recht op opzegging en de voorwaarden van opzegging, houden naar het oordeel van de Raad in dat de leverancier ervoor dient te zorgen dat geen overeenkomst tot stand komt, zonder dat aan de consument schriftelijke informatie of, indien de overeenkomst via een website tot stand wordt gebracht, print- en downloadbare informatie of, indien de overeenkomst telefonisch tot stand wordt gebracht, mondelinge informatie is verstrekt over:
  - a. de aan de overeenkomst verbonden tarieven, overeenkomstig artikel 2, tweede lid, van deze richtsnoeren, met dien verstande dat de leverancier van alle kosten die de consument aan de leverancier dient te voldoen de exacte hoogte vermeldt, ook indien het kosten betreft die de leverancier voor een ander in rekening brengt;
  - b. de in artikel 3, eerste lid, van deze richtsnoeren genoemde essentiële voorwaarden, afzonderlijk van
  - c. de door de leverancier gehanteerde algemene voorwaarden en
  - d. de in artikel 4 bedoelde informatie over de personalia en contactgegevens van de vergunninghouder.

Artikel 6 Informatieverstrekking bij namens de leverancier gesloten overeenkomsten

De in artikel 95m, leden twee tot en met vier, van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 52b, leden twee tot en met vier, van de Gaswet genoemde verplichtingen houden naar het oordeel van de Raad in dat de leverancier ervoor dient te zorgen dat ook aan deze verplichtingen wordt voldaan, indien door een derde namens de leverancier een overeenkomst wordt aangeboden of gesloten.

Derde afdeling – Slotbepalingen

Artikel 7 Handhaving

Indien de Raad constateert dat een leverancier tekortschiet in de naleving van deze verplichtingen, zal hij tot handhaving van deze verplichtingen besluiten, tenzij dat voor één of meer belanghebbenden gevolgen zal hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met deze verplichtingen te dienen doelen.

Artikel 8 Citeertitel

Deze richtsnoeren worden aangehaald als: “Richtsnoeren NMa informatieverstrekking energieleveranciers aan consumenten”.

Artikel 9 Inwerkingtreding

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant, waarin het wordt geplaatst.
2. Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Den Haag, 12 december 2007,

De Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit,

P. Kalbfleisch

R.J.P. Jansen

G.J.L. Zijl

Toelichting

I. Algemeen

1. Artikel 95m Elektriciteitswet 1998 en artikel 52b Gaswet geven voorschriften met betrekking tot de informatie die leveranciers en netbeheerders aan consumenten dienen te verstrekken. Beide voorschriften maken deel uit van de paragraaf Consumentenbescherming in deze wetten. Deze richtsnoeren zijn beperkt tot de informatieverstrekking door leveranciers.

2. Consumentenonderzoek heeft uitgewezen dat consumenten op de energiemarkt vooral een (informatie)behoefte hebben aan een onderlinge vergelijking van energiebedrijven op prijs en kwaliteit, algemene informatie over rechten en plichten.¹ Een goede informatievoorziening door leveranciers stelt consumenten in staat een weloverwogen keuze te maken voor een leverancier en waarborgt dat zij kennis kunnen nemen van de rechten en plichten die voor hen voortvloeien uit een te sluiten of reeds gesloten leveringsovereenkomst. Een goede informatievoorziening is aldus van wezenlijk belang voor een effectieve bescherming van de energieconsument. De Raad hecht dan ook veel waarde aan een duidelijke, volledige, ondubbelzinnige en juiste informatieverstrekking door de leveranciers.

3. Het belang van een goede informatieverstrekking wordt overigens ook door de energiesector zelf onderschreven. In de in september 2006 van kracht geworden gedragscode Consument en Energieleveranciers hebben de energiebedrijven die zijn verenigd in Energiened met elkaar afgesproken de consument eerlijke, heldere, ondubbelzinnige en fatsoenlijke informatie te verstrekken, die in overeenstemming met de wet is.

4. Het toezicht op de naleving van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet is opgedragen aan de Raad. Constateert de Raad dat energieleveranciers niet aan hun wettelijke informatieverplichtingen voldoen, dan kan de Raad daartegen optreden door een bindende aanwijzing te geven, een boete op te leggen of een last onder dwangsom op te leggen. De Raad is bevoegd om in het kader van de uitoefening van deze bevoegdheden aan te geven hoe hij de voorschriften in artikel 95m Elektriciteitswet en artikel 52b Gaswet uitlegt. Die uitleg is in de onderhavige richtsnoeren neergelegd. De Raad benadrukt dat hiermee geen sprake is van nieuw beleid, maar enkel van een vastlegging van de reeds door de Raad (DTe) gevoerde praktijk.

5. De informatieverplichtingen die uit de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet voortvloeien gelden naast en in aanvulling op de informatieverplichtingen die reeds uit hoofde van andere wetten voor leveranciers gelden. In dit verband wordt in het bijzonder gewezen op voorschriften die het

---

¹ NMa: Energiemarkt nog onvoldoende transparant voor consument, persbericht 3 november 2006; Consumentenmonitor 2006, hoofdstuk 2, gepubliceerd op www.dte.nl.

Burgerlijk Wetboek hiervoor bevat (o.m. art. 6:194 e.v., 6:233 en 6:234 en 7:5 e.v. en 7:46c). De nakoming van deze informatieverplichtingen kan niet door de Raad op grond van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet worden afgedwongen. De Raad vindt in de informatieverplichtingen die voor energieleveranciers uit hoofde van andere wetten gelden echter wel steun voor de uitleg die hij in deze richtsnoeren geeft aan de informatieverplichtingen uit de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

6. Deze richtsnoeren hebben het juridisch karakter van wetsinterpretatieve beleidsregels. Deze richtsnoeren hebben geen betrekking op de inhoud van de door of namens leveranciers met consumenten gesloten leveringsovereenkomsten. Voor de eisen die aan de inhoud van de overeenkomsten gesteld mogen worden, verwijst de Raad naar de Regeling afnemers en monitoring Elektriciteitswet 1998 en Gaswet van 4 juli 2004, Stcrt. 2004, 132 (laatstelijk gewijzigd Stcrt. 2005, 172). De richtsnoeren hebben voorts geen betrekking op inhoud van de door leveranciers aan consumenten verzonden facturen. Over de inhoud van facturen vindt thans overleg tussen de NMa en de energiesector plaats.

7. De Raad zal deze richtsnoeren aanpassen indien gewijzigde regelgeving of marktomstandigheden daartoe naar zijn oordeel aanleiding geven.

II Toelichting Artikelsgewijs

Toelichting bij artikel 2, informatie over tarieven

8. Met dit artikel brengt de Raad tot uitdrukking dat op grond van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet naar zijn oordeel van de leveranciers ten minste mag worden verlangd dat elke algemene tariefpublicatie die tot consumenten is gericht – te denken valt aan tariefvermeldingen in promotiemateriaal en op de website – een ‘all in’-tarief betreft, waarin alle kosten zijn inbegrepen die de consument verschuldigd zal zijn wanneer hij op basis van de aangeboden leveringsovereenkomst elektriciteit en gas afneemt. Aangezien voor de energiebelasting een op basis van het verbruik gestaffeld tarief geldt, en het de Raad bekend is dat leveranciers ook in hun leveringstarieven differentiëren naar het verbruik, is in het eerste lid van het artikel onder a vermeld dat de leverancier ten minste het totale tarief per kWh en m³ dient te vermelden dat geldt bij een verbruik dat binnen de verbruiksgrenzen van de eerste staffel van de energiebelasting valt (zie Wet op de milieubelastingen, artikel 36i onder d en g).

9. De Raad is zich er evenwel van bewust dat niet al deze kosten ook door de leverancier zelf geleverde en/of in rekening gebrachte diensten of producten betreffen. Om die reden heeft de Raad in lid 2 sub d en f tot uitdrukking gebracht dat de leverancier bij algemene tariefpublicaties mag uitgaan van de *gemiddelde* transportkosten en bijkomende kosten die de consument als gevolg van het sluiten van de leveringsovereenkomst aan anderen dan de leverancier (bijvoorbeeld de netbeheerder) verschuldigd zal zijn, dan wel mag volstaan met het vermelden

van het *gemiddelde* percentuele aandeel van deze kosten in de totale elektriciteits- of gasrekening, dan wel met het noemen van de kosten die een bij wijze van voorbeeld genoemde derde (netbeheerder) in rekening brengt. De leverancier hoeft in algemene tariefpublicaties derhalve niet te differentiëren naar netbeheerder.

10. Met 'overige bijkomende kosten' doelt de Raad op bijvoorbeeld de kosten voor de meterhuur en service-, onderhouds-, betalings- of administratiekosten die de leverancier of de netbeheerder aan de consument in rekening brengt.

11. Het voorgaande houdt in dat leveranciers naar het oordeel van de Raad door hen gehanteerde tarieven bijvoorbeeld op de volgende wijze kunnen presenteren²:

Fictief voorbeeld 1 (elektriciteit, geen leveranciersmodel)

Kosten levering		
Stroom A tot 10.000 kWh per jaar, excl. BTW	€ 0,0748	Per kWh
Energiebelasting, excl. BTW	€ 0,0716	Per kWh
BTW	€ 0,0278	Per kWh
Totaal inclusief energiebelasting en BTW	€ 0,1742	Per kWh
Vastrecht levering, inclusief 19% BTW	€ 20,00	Per Jaar
Heffingskorting energiebelasting, inclusief BTW	- / - € 236,81	Per jaar

Kosten netbeheer – transport			
Transportkosten	Gemiddeld, incl. BTW	€ 0,0476	Per kWh
Systeemdiensten	Gemiddeld, incl. BTW	€ 0,00117	Per kWh
Vastrecht transport	Gemiddeld, incl. BTW	€ 21,50	Per Jaar
Periodieke aansluitvergoeding	Gemiddeld, incl. BTW	€ 20,68	Per Jaar
Meterhuur	Gemiddeld, incl. BTW	€ 21,00	Per Jaar

² Voor de voorbeelden zijn de belastingtarieven van 2007 gebruikt.

Fictief voorbeeld 2 (elektriciteit en gas, geen leveranciersmodel)

Kosten levering			
Stroom A tot 10.000 kWh per jaar	Incl. energiebelasting en BTW	€ 0,1742	Per kWh
Gas A tot 5.000 m ³ per jaar	Incl. regiotoeslag gas energiebelasting en BTW	€ 0,5870	Per m ³
Vastrecht levering stroom A	Incl. BTW	€ 20,00	Per Jaar
Vastrecht levering gas A	Incl. BTW	€ 20,00	Per Jaar
Heffingskorting energiebelasting	Incl. BTW	- / - € 236,81	Per jaar

Opbouw energierekening bij gemiddeld 3.500 kWh en 1.650 m³ per jaar		
Leveringskosten	Verbruiksafhankelijk deel en vastrecht levering	44%
Transportkosten	Verbruiksafhankelijk deel en vaste kosten	22%
Meterhuur		2%
Belastingen	Energiebelasting en BTW	32%
Totaal		100%

Fictief voorbeeld 3 (elektriciteit, leveranciersmodel)

Kosten levering				
Stroom A tot 10.000 kWh per jaar	Incl. energiebelasting en BTW	€ 0,1742	Per kWh	
Vastrecht levering stroom A	Incl. BTW	€ 20,00	Per Jaar	
Heffingskorting energiebelasting	Incl. BTW	- / - € 236,81	Per jaar	
Kosten netbeheer – transport				
Transportkosten	Netbeheerder A	Incl. BTW	€ 0,0476	Per kWh
Systeemdiensten	Netbeheerder A	Incl. BTW	€ 0,00117	Per kWh
Vastrecht transport	Netbeheerder A	Incl. BTW	€ 21,50	Per Jaar
Periodieke aansluitvergoeding	Netbeheerder A	Incl. BTW	€ 20,68	Per Jaar
Meterhuur	Netbeheerder A	Incl. BTW	€ 21,00	Per Jaar

Fictief voorbeeld 4. (elektriciteit en gas, leveranciersmodel)

Kosten levering					
Stroom A tot 10.000 kWh per jaar	Incl. energiebelasting en BTW		€	0,1742	Per kWh
Gas A tot 5.000 m ³ per jaar	Incl. regiotoeslag gas, energiebelasting en BTW		€	0,5870	Per m ³
Vastrecht levering stroom A	Incl. BTW		€	20,00	Per Jaar
Vastrecht levering gas A	Incl. BTW		€	20,00	Per Jaar
Heffingskorting energiebelasting	Incl. BTW		- / - €	236,81	Per jaar
Kosten netbeheer – transport					
Transportkosten	Elek.	Netbeheerder A	incl. BTW	€	0,0476 Per kWh
Systeemdiensten	Elek.	Netbeheerder A	incl. BTW	€	0,00117 Per kWh
Vastrecht transport	Elek.	Netbeheerder A	incl. BTW	€	21,50 Per Jaar
Periodieke aansluitverg.	Elek.	Netbeheerder A	incl. BTW	€	20,68 Per Jaar
Meterhuur	Elek.	Netbeheerder A	incl. BTW	€	21,00 Per Jaar
Transportkosten	Gas	Netbeheerder A	incl. BTW	€	0,1404 Per m ³
Vastrecht transport	Gas	Netbeheerder A	incl. BTW	€	21,50 Per Jaar
Capaciteitskosten	Gas	Netbeheerder A	incl. BTW	€	19,00 Per Jaar
Periodieke aansluitverg.	Gas	Netbeheerder A	incl. BTW	€	21,00 Per Jaar
Meterhuur	Gas	Netbeheerder A	incl. BTW	€	18,00 Per Jaar

12. Aan de uit artikel 95m, derde lid, van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 52b, derde lid, van de Gaswet voortvloeiende verplichting voor de leverancier om het actuele aanbod van door hem gehanteerde tarieven voor de levering van elektriciteit of gas permanent en gemakkelijk toegankelijk te houden, kan de leverancier bijvoorbeeld voldoen door deze tarieven op zijn website te publiceren. De verplichting om transparante informatie over de tarieven te verschaffen gaat naar het oordeel van de Raad echter niet zo ver, dat de leverancier ook alle in het verleden door hem aangeboden en voor bepaalde consumenten nog geldende tarieven permanent gepubliceerd zou moeten houden. Voldoende is dat de consument de voor hem geldende tarieven gemakkelijk bij de leverancier kan opvragen en verkrijgen.

Toelichting bij artikel 3, informatie over voorwaarden

13. In dit artikel is onder meer tot uitdrukking gebracht dat de essentiële voorwaarden van de overeenkomst niet 'verstopt' mogen worden in de lijst met algemene voorwaarden, maar dat de leverancier die voorwaarden afzonderlijk dient te presenteren. De in het eerste lid onder e genoemde categorie betreft een restcategorie waarin al die voorwaarden vallen die zo zeer

afwijken van de gebruikelijke voorwaarden, dat zij de overeenkomst kenmerkend onderscheiden van andere overeenkomsten.

Toelichting bij artikel 4, informatie over de leverancier

14. Het kunnen verkrijgen van informatie over de voorwaarden veronderstelt – evenals het kunnen verkrijgen van informatie over tarieven – dat de consument weet tot welke leverancier hij zich daarvoor moet richten en weet hoe hij deze leverancier gemakkelijk kan benaderen.

Toelichting bij artikel 5, informatie vóór het sluiten van een overeenkomst

15. De verplichting om ervoor te zorgen dat een overeenkomst niet tot stand komt zonder dat de leverancier de daaraan verbonden tarieven en voorwaarden aan de consument heeft verstrekt, houdt bijvoorbeeld in dat in het geval de overeenkomst via een functie op de website van de leverancier tot stand wordt gebracht, die overeenkomst niet eerder tot stand komt dan nadat – bijvoorbeeld in een pop up-venster – de tarieven, transportkosten, bijkomende kosten en essentiële voorwaarden op duidelijke wijze aan de consument zijn meegedeeld.

16. Anders dan in algemene tot de consument gerichte publicaties, zal de leverancier voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst de exacte hoogte moeten aangeven van alle kosten die de consument op basis van de overeenkomst aan hem verschuldigd zal zijn. Dient de consument op basis van de overeenkomst bijvoorbeeld ook de transportkosten aan de leverancier te voldoen, dan zal de leverancier voorafgaand aan het sluiten van de overeenkomst derhalve niet mogen volstaan met het aangeven van de gemiddelde hoogte van die kosten, of het gemiddelde percentuele aandeel van die kosten in de totale rekening.

Toelichting bij artikel 6 informatieverstrekking bij namens de leverancier gesloten overeenkomsten

17. Met dit artikel wenst de Raad te bereiken dat de informatieverplichtingen die uit de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet voor leveranciers voortvloeien, niet worden omzeild wanneer niet de leverancier zelf, maar een tussenpersoon namens die leverancier overeenkomsten aan consumenten aanbiedt of met consumenten afsluit.

Datum: 12 december 2007